

טו א מ"י פ"ד מהלכות
שקלים הלכה א:
טו ב מ"י ע"ג הלכה ט
א:

מוסף רש"י

לב בית דין. על הכניס
(מנחות טו.) וכל מדי
לדעתי עתני צ"ד לנ
(שבוטות י"א.) העולה
עולה ראשונה. דמתי
גני סדר המעשה ובער
עליה הכין ע"ש בבבלי
בבבלי וע"ן עליה העלה.
ה' יתיר דרש. שהיא
היא ראשונה של היא
הקטר קודם לתמיד של
שחר (ב"ב ז'.) העולה
משמע העולה תהא
ראשונה לכל הקרבת
(מנחות טו.) מלאה כתיב
וע"ן עליה עולה. אלא
העולה. וכן קאמר וע"ן
עליה מדי העולה השניה
המקרה תהא לכל העולות
היינו עולה תמיד כרפח
קדשתו. וקדשתו תמיד כתיב
בירש"י (מנחות ז'.) ובבבלי
זכרון (ג'.) א"ל דלי לאורי
בעלמא אחא שקטיו
עליה עולה ושלמים נכנסת
וע"ן עליה וימלא דה.
לקיץ המזבח. שבמנחה
בעל לוקחין מאותן נסכים
כסכים לעולה ומקלין
אותם. ולשון קץ היינו
דנחת. כאלה שמקלין לו
מאוס לאחר פטרה. והכי
אמרינן בפ"ק דשבתות
(י"ב ע"ג) קץ כנחת שוח
לאדם (מנחות ז'.) מכת"י.

תוספות ר"ד

אלוהו זוטא: תנן התם
מותר שירי הלשכה מה
היו עושין בהן לוקחים
בהן ינות שמיים וסלתות
והשכר להקדש דברי
ר' ישמעאל ר' עקיבא
אומר אין משתכרין בשל
הקדש ולא בשל עניים
בשל הקדש אין עניות
במקום עשירות בעל
עניים דלמא מיתמיני עני
ולכא למיתבא ליה: תנן
אומר וכו' והלכתא כחנן
כדאמר ר' לקמן הורקא
כשתבוא לגבות כתובתה
או לא תגבה בלא
שבועה אבל כשתבועה
מונות היבין לה בלא
שבועה איתמר רב אמר

ובי גבו והותירו מאי היו. אבל אהך דלעיל לא פריך בית גרמו
ובית אבטינס כדכל הנהו היו בית ישראל מקדישין אותן ללוך
כן כמו ללוך קרבות שכל אותן דברים רגילות הן והיינו דקמי
דבאין מתרומת הלשכה עממה ולא קמי מותר היינו משום דלאו מחמת
לנ צ"ד מיסתרו אלא מחמת ישראל
אבל להך מירונא פריך דמסיק היכא
דלא הותירו אסירי והיכא דהותירו שרי
פריך מאי שנה דהא פשיטא שלא לעת
כן מקדישין כיון דלא שרית ליה כי לא
הותירו ומשני לנ צ"ד מתנה עליהן
והן מקדישין לעת צ"ד: תנא רבי
רבי ישמעאל ב"י שרת באין מתרומת
הלשכה. הא תרומת הלשכה היינו
מותר תרומת הלשכה כדמוכח במתני'
דפליג אר"ע דקמי מותר תרומת
לכלי שרת וא"ת כי פריך הש"ס ואימא
שיריים גופייהו והיינו משום דכתיב
שאר ולישני דהא שאר הכסף היינו
מותר תרומת י"ל דבמילתא דפסיקא
דכל שנה איתנהו קבל דבמותר דלא
פסיקא ליה לא ניחא ליה לאוקמי
לקרא: כדאמר רבא העולה
עולה ראשונה. מימא אמאי אינטיריך
האי דרשא דרשא מופק ליה מהיכא
דמפקא ממתניין קבל דבמותר כפרק כל
התדיר (דף פט.) דקמי כל התדיר
מתכירו קודם לחברו התמידים קודמין
למוספין כו' וקא צני בגמרא מניל
וממנה מנא לן דקמי טעמא מלכד
עולת הבקר אשר לעולת התמיד וכו'
דהאם אינטיריך היכא דליכא אלא חד
לדשמעיין קרא דעקריין לגמרי
מוספין מקמי תמידין לא היא דמהתם
נפקא לן צ"מ דמדיר ושאינו מדיר
מדיר קודם דמפיק התם מכאלה
מעשו שיהו כל עשיות שוות ואי צני
האי גוונא מיירי מהתם כל נפקא לן
ועוד מסבירא רישא דכל התדיר
מתכירו קודם לחברו מיתניא דומיא
דצנא שאחריה דקמי כל המקודש
מתכירו קודם לחברו דם טעמא קודם
לדס עולה מפני שהוא מרבה כו' וכל
הך בקדמה ממש מיירי מהתם והא נמי ליכא
לתרוצי דאי מהתם דמלכד עולת
הבקר הוה אמניא דווקא עולה דקדמה
למוספין משום דמדירא ומוספין לא
מדירי אבל תמידין לעולת נדכה דהיא
ליה נמי מדירא לעולת אימא לך לא
תקדום להכי אינטיריך קרא דהעולה
עולה ראשונה דבמנחות פרק התכלת
(דף מט.) וסו. מייתי לקרא דרשא
אקדימה דעולה למוספין דאמר' התם
צנא מיני רב חייא בר אבא מרב
תקדא כדור שאין להם תמידין ומוספין
אי זה מותר קודם כו' ומסיק אמר ליה
נתייהו התמידין אין מעכבין את
המוספין ולא וליקדם והתייהו
לתמיד של שחר ת"ל וע"ן עליה העולה ואמר רבא כו' אלא דלית ליה
ואי צמדין דהיום פשיטא שתדיר קודם אלא צמוספין דהיום ותמידין דלמחר אלמא אקדימה דעולה למוספין מייתי לה ותימה דרשא
המשנה הוה ליה לאתמוי דקמי צנדיא מלכד עולת הבקר וצנדיא דשליה הגזל קמא (ב"ב דף ק"א.) וסו. קשה יותר דקמי הביא אשמו עד שלא
הביא גזילו לא יא ומפרש בגמ' מלכד איל הכפורים מכלל דכסף קדים ופריך אלא מעתה מלכד עולת הבקר ה"י דמוספין צרישא והא תניא מנין
שלא יא דבר כו' ואמר רבא העולה עולה ראשונה והשתא הוה ליה לאתמוי מתני' דכל התדיר דלדרכה מדכתי' מלכד מכלל דעולה קדמה ורשא'
לפרש דודאי מדכתי' העולה נפקא דהקטרות תמיד קדמה להקטרות מוספין דגבי הקטרה הוה דמתי' מלכד עולת הבקר אשר לעולת התמיד מעשו
דח אלה התם עשוי דרש וניהו והשתא צ"ב לא הוה מני לאתמוי מתני' דכל התדיר דודאי גבי איל הכפורים משמע לשון מלכד דכסף קדים כיון
דהוה כתוב תכלת דצנדיא והדר כתיב איל הכפורים אלא גבי עשיות ליכא למידק דמוספין קדמי כיון דכתיב עולה ראשונה והדר עשוי דרש
דמוספין אלא הקטרה דמוספין כתיב צרישא להכי פריך שפיר מההוא דרשא ומיהו צנדיא דמנחות ודאי הוה מני לאתמוי היכא דכל התדיר:
שמעו

עלי שרם. שמסתמין בהן צמזמא החילין שהוא צנין של אצנים:
וכלנוס. לחוק את דקד הבית נימי יהואש. ופסוק זה דברני הימים:
עצבו. ללוך דקמ צנין והותירו שאין צריכין לבלו עשין מן המותר
לני שרת: מאי הוי. הא לא לקדשתו קרבן גבו: כסף שיש לו
שיריים. כסף הקופות שהוא נתרם
מן הלשכה ושיריים שארם צלשכה:
זה תרומת הלשכה. כסף שנקופות:
ואימא שיריים גופייהו. משיריים
הנותרים צלשכה כלי שרת באין ולא
מן התרומה עממה: העולה עולה
ראשונה. מנין שלא יא דבר קודם
על המערכה לתמיד של שחר ת"ל
וע"ן עליה העולה (והיוצן צה"ט) מאי
תלמודא ואמר רבא העולה משמע
העולה האמורה ראשון כסדרי קרבנות
והיא עולת הבקר שנה"י ואמרת להס
זה האשה כו' וה"ל יתירא קא דרש.
וה"ל אמ שאר הכסף ככסף שיש לו
שאר: מוצא הוה. כלי הוא ולא צנין
שאינו מוצב לדמה ויולין לטלטלו
לפיך נידון כלי: ולצורה. של לם
הפנים: מותר נסכים. פליגי בה צמס'
מנחות בפרק שתי מדות (דף ל.) רבי
חייא צ"ר יוסף אמר צירולי מדות
שהמספקין סלמות שקבלו מעות
הקדש לספק סלמות כל השנה
מודדין להקדש צמדה מצולת טפופה
ולא מחוקה והמקריין מוחק המדה
והס מותר נסכים ומוכרים אותן ור'
יומן אמר כמותה ששנינו המקבל עליו
לספק (כל ימות השנה להקדש) סלמות
מאדכט סאין מצלע ועמדו משלם
שנתייקרו מספק מאדכט והמקבל
לספק משלם והולו ועמדו מד' מספק
ד' וזו היא ששנינו מותר נסכים לקיץ
המוצא: מוצא העולה. שהוא צנין
צא מקדשי צדק הבית: חוץ לחומת
העזרה. כגון עזרת נשים והחיל וחומת
העזר ומגדלותיה צאים משיריים
הנותרים צלשכה כשתרומה נקופות:
סנאי היא. דליכא למאן דלמר כלי
שרת מתרומת הלשכה צנין: מותר
תרומה. הנשאר בקופות צנין ינסן
שמכאן ואילך אין לוקחין קרבנות צבור
אלא מתרומה חדשה כדאמריין צ"ה
(דף ל.) קרבנות צבור הבאין באחד
צניסן מזהו להביא מן החדש: ליטוי
לביט קדשי הקדשים. מחסין בהס
הרלפה והכתיבים: מוסר. ריוח
פירות. ולקמן מפרש מאי ייח: לקיץ
המוצא. כשהוא בטל מנדריס ונדבות
לוקחין עולות ומקריין צנר למוצא
ועורות לכהנים: וזה וזה. ר' עקיבא
ור' חנינא: לא היו מודין. שיהא שום
מותר נכתיב: והשכר מקלין צנן.
והקין לכלי שרת כדקאמר רבי
ישמעאל: מאי זה וזה לא היו מודים.
מאי פירושא דלא היו מודים דתנן

כלי שרת מהו שיעשו מקדשי בדק הבית
צורך מוצב נינהו ומקדשי בדק הבית אתו
או צורך קרבן נינהו ומתרומת הלשכה היו
עושין אותן א"ל אין נעשין אלא מתרומת
הלשכה איתביה יוכבלותם הביאו לפני
המלך ויהודיע (הכהן) את שאר הכסף ויעשהו
כלים לבית ה' כלי שרת וגו' א"ל דאקריין
כתובי לא אקריין נביאי 2 אך לא יעשה בית
ה' ספות וגו' כי לעושי המלאכה יתנוהו אי
הכי קשו קראי אהרדי לא קשיא כאן שגבו
והותירו כאן שגבו ולא הותירו וכי גבו
והותירו מאי הוי א"ר אבהו 6 לב כ"ד מתנה
עליהן אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהו לכלי
שרת תנא דבי רבי ישמעאל כלי שרת באין
מתרומת הלשכה שנאמר את שאר הכסף
איזהו כסף שיש לו שיריים הוי אומר זה
תרומת הלשכה ואימא שיריים גופייהו
כדאמר רבא 6 העולה עולה ראשונה ה"נ
הכסף כסף ראשון מיתובי "הקמורת וכל
מוצא העולה הלשכות והעזרות באין
מקדשי בדק הבית חוץ לחומת העזרה באין
משירי הלשכות זו היא ששנינו חומת העזר
ומגדלותיה וכל צרכי העזר באין משירי
הלשכה תנאי היא דתנן 7 מותר תרומה מה
היו עושין בה ריקועי זהב וציפוי לבית קדשי
הקדשים ר' ישמעאל אומר מותר פירות לקיץ
המוצא מותר תרומה לכלי שרת 8 ר"ע אומר
9 מותר תרומה לקיץ המוצא מותר נסכים
לכלי שרת רבי חנינא סגן הכהנים אומר
10 מותר נסכים לקיץ המוצא מותר תרומה
לכלי שרת וזה וזה לא היו מודים בפירות
פירות מאי היא דתנא מותר תרומה מה היו
עושין בה לוקחין פירות כזול ומוכריין אותם
ביוקר והשכר מקריין בו את המוצא וזו היא
ששנינו מותר פירות לקיץ המוצא מאי זה
וזה לא היו מודין בפירות דתנן 11 מותר
שירי לשכה מה היו עושין בהן לוקחין בהן
ינות שמיים וסלתות והשכר להקדש דברי
ר' ישמעאל רבי עקיבא אומר אין משתכרין
בשל הקדש אף לא בשל עניים בשל הקדש
מאי טעמא לא 12 אין עניות במקום עשירות
בשל עניים מאי טעמא לא דלמא מתרמי
להו עניא וליכא למיתבא ליה: מאי
שהך למדינת הים: איתמר רב אמר

(א) ושבוטות י"א. מנחות
ע"י: (ב) פסחים ט: זימא
לר. פ"ק קול. מנחות מט.
מנחות כח: זכ"מ נה. זכמים
ק"ל: (ג) ושי' מ"ס קדושין
נר: ד"ה מ"ן: (ד) שקלים
פ"ד ה"ב: (ה) מנחות ל"ג.
(ו) שקלים פ"ד ה"ב.
(ז) ושבת קכ: זכמים פח:
מנחות פט. תמיד נט. ל"א:
(ח) ויקרא ו' (ט) פסחים
מ"א: (י) (בבבלי כח).
(כ) ג"ל א"ן.

תורה אור השלם

1. ובכלותם הביאו לפני
המלך ויהודיע את שאר
הכסף ויעשהו כלים
לבית ה' כלי שרת
והעלות וכפות וכלי זהב
וכסף ויהיו מעלים עלות
בבית ה' תמיד כל ימי
יהודיע:
דברי הימים ב כד יד
2. אך לא יעשה בית ה'
ספות כסף ומזבחות
מזבחות ויצעורו כל כלי
זזהב וכלי כסף מן הכסף
המוצא בית ה' כי לעושי
המלאכה יתנוהו ויחוקו בו
את בית ה':
מלכים ב יב יד-טו
3. והאש על המזבח
חוקר בו לא תגבה ובער
עליה הבהון עצים בבקר
בבקר וע"ן עליה העלה
והקשיר עליה חלבי
השלמים: ויקרא ו ה

גליון הש"ס

גמ' מותר תרומה לקיץ
המוצא: אם לא היה מותר
היו עשויים נדכה שלא יהיה
המוצא בטלה. רבינו יונה
פ"ג דכרכות:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ולצונה וזל.)
מלא ולבונה עם הא"י
ממלת וכלי מוקפים וי"ג
וכל כיה בירושלמי דשקלים
(פ"ד ה"ב):

שני דיני פרק שלשה עשר כתובות קז.

קז.

עין משפט
גר מצוה

10 א מתי פירש מהל
 אבות ה' טו סמך
 לאותן פס' תושב' הרע
 כ' ע' קט' ה':
 י"ח ב מ' ע' טו ש"ע
 ע' ספ' י':
 י"ג ג מ' פ"ח ע' ה'
 י"ד ע' טו ש"ע ע' ה'
 ע' י':
 כ' ד מ' פ"ח ע' ה' טו
 טו ש"ע ע' סמך ע'
 ע' קט' ה':
 כ"א ה מ' ע' טו סמך כ'
 טו ש"ע ע' ספ' י':
 כ"ב ו מ' ע' טו ש"ע י'
 ע' ספ' ט' וספ' י'
 י':

תוספת ר"ד

פוסקין מונות לא"א
 ושמואל אמר אין פוסקין
 פ"י מי שהלך למדינת הים
 ואשתו תובעת מונות רבי
 סבר ב"ד יורדן לנכסיו
 ופוסקין מונות לאשתו
 ושמואל אמר אין פוסקין
 כששבעו בו שבת כ"ע לא
 פליגי שפוסקין כי פליגי
 כשלא שמעו בו שבת רב
 אמר פוסקין דמשבעו לה
 ושמואל אמר אין פוסקין
 מ"ט רב וביד אמר אימור
 צררי אתפשה רב ספא אמר
 חיישינן שמא אמר לה צאי
 מעשה ידך למותותך.
 פ"י והיא קבלה עליה אבל
 כששמעו בו שבת פוסקין
 וליכא למיחש לצררי שהרי
 סופה לגבות כתובתה
 ואי תשבע שלא עכבה
 בידה משלה כלום ולצאי
 מעשה ידך למותותך
 נמי ליכא למיחש שסבר
 מת ואינה ששבעת לו.
 וא"ת הרי היא משועבדת
 ליתומים ואם הם יאמרו
 לה כן. תשובה אף הוא
 אינו יכול לומר לה א"כ
 תמריצה הוא יהרי עכשיו
 אינה רוצה. אמר שמואל
 ומורה לי אבא בשלשה
 חדשים הראשונים שאין
 פוסקין לפי שאין אדם
 מניח את ביתו ריקס: תנן
 מי שהלך למדינת הים
 וכו' ע"כ לא פליגי אלא
 לענין שבעה אבל מונו
 יהיבין לה תרנ"ג שמואל
 כששמעו בו שבת: ומהבא
 שמעינן שאין החייבים
 יכולין להשבע האלמנה
 כל זמן שהיא ננונית
 דילמא אתפשה בעלה
 צררי דהא ספקי לקמן
 הלכתא בתנן כ"ש דק"ל
 כרב דאמר פוסקין מונות
 לא"א ומקיל לטמני מחיים
 דבעל ואיכא למימר החם
 הוא הפליגי עליה תנן
 ואמרי תשבע דמאן לימא
 לן דאתא לירי גיבוי
 כתובתה ותשבע דילמא
 מייתא היא ברישא הלכך
 תשבע השתא דילמא צררי
 אתפשה אבל באלמנה
 הנינונית כ"ע לא פליגי
 דתשבע בסוף וקא תשבע
 בתחילה: בני כהנים
 גדולים אומרים תשבע תנן
 ואמר לא תשבע ואם בא
 בעלה ואמר פסקתי לה
 מונות נאמן פ"י ושבעו
 ומחורת לו מה שנתנו
 לה ב"ד ח"כ כששמעו בו
 שבת והאם בא קאמר
 אם בא לאחר שבעוה.

ששמעו בו שבת. פירש הקונטרס דלמאי נחוש לה אי לזררי
 הרי סופה לטוול כתובתה ולישבע שלא עיכבה משלהם
 כלום והשתא צעי למימר דפליגי בלא שמעו בו שבת היינו בלא שבעוה
 דאי בשבעוה אמאי לא מטול וזה אינו והא דבסמך פריך דכל כן לא
 פליגי אלא לשבעוה אבל למונות
 יהיבין לה אלמא לשמואל אפילו
 בשבעוה אין לה ונראה לרבי דהיינו
 טעמא דבשמעו בו שבת לכולי עלמא
 פוסקין דאין כן שום הוכחה לאשה
 דתפסה צררי ולא שאמר לה צאי
 מעשה ידך צנוותיתך אבל בלא
 שמעו שמת אמר שמואל דאין פוסקין
 דמוכחא מילתא מדאינו חזר שנסמך
 ממנה בשום ענין לרבי וזכר צררי
 ולרבי פפא דלמר לה צאי כו' והלכך
 אפי' בשבעוה לא מהימנא. מ"ר.
 ולפי מגמגם לפירושו דפריך בסמך
 מהא דתניא מי שהלך למדינת הים
 ואשתו מונעת מונות בני כהנים
 גדולים אומרים תשבע כו' ואם בא
 כו' ומשני בשמעו בו שבת דוחק
 לשנויי בלא שבעוה ולא שיהיה
 שקר מה ששמעו בו שבת והוא מני
 לשנויי בלא שמעו בו שבת וכגון
 דפסקיה מצררי או שום אונס שאינו
 יכול לשנוי דמודה שמואל דפוסקין
 לה מונות כיון דהשתא ליכא הוכחה
 ואמר לי רבי דהא מילתא לא שיהיה
 הוא שיארע אונס או יפסקו הנהר
 יותר מיום או יומים:

בששמעו בו שבת כו' ע"כ
 א"א פ"י.
 לרבי דהאי שמעו בו שבת צעי
 עדים מדקאמר לקמן ששמעו בו
 שמת צעד אחד מכלל דעד השתא
 ס"ד צעי עדים וזקול נמי ליכא
 למימר מדפריך לקמן מ"ג האשה
 שהלכה היא ובעלה למדינת הים כו'
 וצאה ואמרה גירשני צעלי מתפרנסת
 והולכת עד כדי כתובתה ומשני
 כששמעו בו שמת פירוש שמת קודם
 אותו הזמן שאמרה שנתגרשה ופריך
 מ"ג עד כדי כתובתה אפילו לעולם
 נמי ואי שמעו בו שמת זקול קאמר
 מאי קושיא וכי יש להאמין הקול
 צדקה

פוסקין מונות. ב"ד יורדן לנכסי מי שהלך למדינת הים ופוסקין
 מונות לאשתו: **בשמעו בו שבת כ"ע לא פליגי.** דפוסקין דלמאי
 נחוש לה אי לזררי הרי סופה לגבות כתובתה ותשבע שלא עיכבה
 משלהם כלום ואי לשמא אמר לה צאי מעשה ידך צנוותיתך וקבלה
 עליה משמת אינה משועבדת לו
 למעשה ידיה. וא"ת והרי היא משועבדת
 ליתומים ואף הם יאמרו לה כן אף
 הוא לא היה יכול לומר לה א"כ
 היא מתרלה: לרבי. צרורות כקפסי
 תנן בידה למונות: חיישי' שמא אמר
 לה צאי מעשה ידך צנוותיתך.
 וקבלה עליה: איכא בינייהו גדולה.
 הראיה להתפיסה מעות ולא ספקה
 מונות צמעה ידיה שהן שני צורות
 או שאינה צעלה מלאכה לזררי
 איכא למיחש ללא מעשה ידך
 צנוותיתך ליכא למיחש לכיון דלא
 ספקה לא קבלה עליה: אי נמי
 קטנה. ובעלה מלאכה והשנים
 כקטן: וספקה. לרבי וזכר פוסקין
 דלא עבד איניש דמתפיס צררי לקטנה
 לרבי פפא אין פוסקין דליכא למימר
 צאי מעשה ידך צנוותיתך אמר לה:
ואם בא ואמר פסקתי לה מונות.
 אתפסתיה לרבי: נאמן. ובשבעוה
 ומחורת מה שנתנו לה ב"ד: **לאחר**
שבעה. לאחר ששמעו בו שמת
 פ"י: **ולא דבר אחר.** מפרש לקמיה:
במשרה אשפו ע"י שלישי. העמיד
 אפוטרופוס לזונה ועכשיו משך
 האפוטרופוס את ידו דהשתא ודאי
 לזררי ליכא למיחש ולא לשמא אמר
 לה צאי מעשה ידך צנוותיתך:
 אי הכי. דהשתא איהו ע"י שלישי
 אפי' בניו וצנוותי נמי דהא גלי דעמיה
 דניחא ליה שיהו מונין משלו:
 זדקה

ומפרנסין לאשתו אבל לא בניו
 ובעותיהו ולא דבר אחר אמר רב
 בשבת במשרה
 את אשתו ע"י שלישי אי הכי בניו
 ובעותיהו נמי ששבעוה לזו ולא
 השרה לזו
 מאי פסקא אלא אמר רב פפא כששמעו
 בו שמת בעד אחד היא דאי
 אינוסבי בעד אחד מצוי מינסבא
 מונוני נמי יהיבין לה בניו ובעותיהו
 דאי בעו
 למיחת לנכסיהו בעד אחד לא מצוי
 נחתי מונוני נמי לא יהיבין להו
 ומאי דבר
 אחר רב הסדא אמר תכשיט רב יוסף
 אמר צדקה מ"ד תכשיט כל שכן
 צדקה

הואיל והיא אמרה שגירשה ולא מת ולא דמיא לההיא דפרק המפקיד (ב"מ דף טז ע"ב)
 לנכסיו ושמואל אמר מורידין כששמעו בו שמת כולי עלמא לא פליגי דמורידין והוא שמעו בו שמת היינו צעד אחד דאי בשני עדים
 מאי חידוש הוא הלא הם יורשים אותו וא"ת ואעד אחד היאך מורידין והטעם ציננות צדקה האשה שהלכה (דף קנ"ז ע"ב) גבי
 האשה שאמרה מת צעלי שאין האחים נכנסים לנחלה על פיה ומדאי לא מהימנא עד אחד נמי לא מהימנא וי"ל דהתם מיירי לירד
 ולמכור אבל בהמפקיד מיירי לירד על מנת שלא למכור כדמוכח התם והא דתניא לקמן ב"ד יורדן לנכסיו חזון ומפרנסין את אשתו
 אבל לא בניו ובעותיהו ומוקמינן לה בשמעו בו שמת צעד אחד לא תשבעוה בניו ובעותיהו דאי צעלי נכסיהו לא מנא
 מונוני נמי לא יהיבין להו התם נמי למכור אבל בפירות הגדלים צדקה אכלי להו שפיר: **חיישינן שמא אמר לה כו'.** וקבלה עליה
 ופטרתי ופטור הוא צדק אע"ג דהשתא לא ספקה: **קבלה וספקה.** וא"ת הואיל וספקה נימרו לה ב"ד צאי מעשה ידך צנוותיתך
 ולמה יורדים לנכסיו למאן דחיישי' לזררי ואי לא ספקה א"כ היכי מחלה למ"ד צאי מעשה ידך והא אין מחילת קטנה כלום וי"ל כגון דספקה
 לדברים גדולים ולא ספקה לדברים קטנים דלדברים קטנים מחילתה אי נמי בפעוטות דמקחן מקח ומתנתן מתנה. מ"ר:
תרנ"ג. בששמעו בו שבת. תימה א"כ מאי טעמא דבני כהנים גדולים דמה לי דמת צעלו מה לי ששמעו בו שמת ע"פ
 עדים ושמואל לפרש ששמעו בו ע"פ עד אחד וי"ל דאפי' מת צעלו פליגי בני כהנים גדולים והא דנקט למי שהלך
 למדינת הים רבותא נקט דס"ד נחוש כ"כ לזררי דאפילו בשבעוה לית לה. מ"ר: **ואם בא ואמר פסקתי לה מונות נאמן.**
 פירש רש"י אף להוציא מדה מה שנתנו לה ב"ד בשבעוה דהכי משמע דלגשבעה קאי והיינו טעם דסתמא דמילתא מתפיס לה
 צררי הלכך מויליין מדה בשבעוה ונראה לרבי להצטרף שבעוה ובשבעוה תגבה מה שלוותה ואלהא דאי לאו הכי לא תמלא מי
 שיליה לה ישראים להפסיד אבל עכשיו שהיא נשבעת אין ישראים כלום שסומקין עליה ששבעה. מ"ר: **ואם בא ואמר לה צאי**
מעשה ידך צנוותיתך רשאי. כלומר אם לוותה ואלהא לא אפרע שאם לא היו מלוים לזו הייתה דוחקת עממה אף ע"ג דלא ספקה
 והאי דלמרינן לקמן לזונה ואלהא עמדה ומיאינה ודייקין טעמא דמיאינה הא לא מיאינה יהיבין לה התם שפסקו לה ב"ד:
מאי פסקא. תימה לרבי אין סתמא דמילתא אשתו דחייב צנוותיה משרה על ידי שלישי בניו וצנוותי דלא מיחייב צנוותיהם
 לא משרה ורבינו שמשון מפרש הסוגיא אי הכי בניו וצנוותי נמי אי אמרת בשלמא דלא איירי ממני במשרה אשתו ע"י
 שלישי אלא אשתו וצנוי סמוכין על שולחתי נחא דאשתו מפרנסין הואיל והיא חייב לזונה משום חשש דשמא התפיסה צררי אין ב"ד
 נמנעין מלזונה אבל בניו וצנוותי דאינו חייב צנוותיהו אין לירד לנכסיו דלפרנס דנקל יש לחוש שמא התפיסה צררי והינה להם מעות
 לפרנסם עד שישוב אבל השתא דמוקמת במשרה ע"י שלישי ליכא למיחש לזררי ומשני במשרה אשתו ע"י שלישי אבל בניו סמוכין על שולחתי
 ולא השרה ע"י שלישי ולהכי חיישינן לזררי ופריך מאי פסקא דזה אין רגילות דאשתו ישרה ע"י שלישי וצנוי יהיו סמוכין על שולחתי:
 עמד

16 ועי' פירוש ברכות מ.
 ד"ה חילוף (ב) ותוספת
 פ"י (ג) וי"ל (א) (ב) (ג) (ד)
 ד לעיל תמ"ט (ט) ג"ז ט"ס
 (ז) וי"ל דתמנן להצטרף.

הגהות הב"ח
 (א) גבי אמר שמואל וכו'
 הלאשנים שאין פוסקין
 מה טעם לפי שאין חסד:

מוסף רש"י
 מורה לי אבא. שמואל
 היה קולא לרבי אלא
 לנכסיו וברכות מ. וזינך.
 מונות. ומפרנסין. לזונה
 וכסות. אבל לא בניו
 ובעותיהו. שאינו חייב
 צנוותיהו. חזון (וע"ז
 פ"ח). תכשיט. בשמים
 של אבנת כולל שהשנים
 מתקשטות בהם (שם).
 מ"ד תכשיט. לא יהיבין
 לאשתו כל שכן צדקה.
 שאין עליה לעשות צדקה
 מנכסיהו. דאשתיהו קיימי
 ושם.

